

23.05.2022

Asia/9

§ 61

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän kevätyhtymäkokous

HEL 2022-005931 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallituksen konsernijaosto kehottaa kaupunginkanslian oikeuspalveluita edustamaan Helsingin kaupunkia Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) kevätyhtymäkokouksessa 24.5.2022 klo 11.00.

Samalla konsernijaosto kehottaa yhtymäkokousedustajaa

1. ehdottamaan, että yhtymäkokous merkitsee tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen vuodelta 2021 tiedoksi ja pyytää hallitusta antamaan selvityksen arviointikertomuksen johdosta yhtymäkokoukselle.
2. kannattamaan tarkastuslautakunnan ehdotusta liittyen tilintarkastuskertomukseen, tilinpäätökseen ja vastuuvapauteen.
3. kannattamaan hallituksen esitystä, että tilikauden, että tilikauden ylijäämä, 10 408 352,98 euroa kirjataan edellisten vuosien yli- /alijäämätilille.
4. kannattamaan hallituksen esitystä, jonka mukaan
 - a) peruspääomalle ei makseta korkoa vuodelta 2021.
 - b) kuntakohtaisesta kumulatiivisesta ylijäämästä ei makseta jäsenkunnille korkoa eikä kuntakohtaisesta kumulatiivisesta alijäämästä laskutetta korkoa vuodelta 2020 laskentakorkona käytettävän tilinpäätösvuoden ensimmäisen pankkipäivän 12 kk:n euriborkoron oltua negatiivinen.
5. esittämään, että yhtymäkokous päättää a) myöntää Laura Rissaselle eron hallituksen jäsenen tehtävästä kuntalain 70 §:n perusteella; sekä b) valita Sini Korpisen jäseneksi hallituksen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.
6. kannattamaan esitystä merkitä sidonnaisuusilmoitukset tiedoksi.
7. kannattamaan tarkastuslautakunnan esitystä tilintarkastajan valinnasta vuosille 2022–2025.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

23.05.2022

Asia/9

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Yhtymäkokous, kokous 24.5.2022, liite, esityslista
- 2 Yhtymäkokous, kokous 24.5.2022, liite, tilinpäätös 2021
- 3 Yhtymäkokous, kokous 24.5.2022, liite, tilintarkastuskertomus
- 4 Yhtymäkokous, kokous 24.5.2022, liite, ääniluettelo 2022
- 5 Yhtymäkokous, kokous 24.5.2022, liite, arviointikertomus 2021

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote
Helsingin seudun liikenne -
kuntayhtymä

Otteen liitteet
Esitysteksti
Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhalli-
tus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän yhtymäkokous pidetään 24.5.2022 klo 11. Yhtymäkokouksessa käsitellään tarkastuslautakunnan arviointikertomus, tilinpäätös ja sen hyväksyminen, koron maksaminen HSL:n peruspääomalle sekä kuntakohtaiselle ylijäämälle ja koron periminen kuntakohtaiselle ylijäämälle vuodelta 2021 sekä valitaan tilintarkastaja vuosiksi 2022–2025.

Tilikauden toiminta

Vuosi 2021 oli joukkoliikenteen kysynnän kannalta vaikea. Koronan vaikutukset tuntuvat joukkoliikennealalla vielä useamman vuoden ja elpyminen vie vuosia. Vuoden aikana valmistellussa strategiatyössä on luotu pohjaa uudelle nousulle ja talouden tervehdyttämiselle. Matkustajien ja lipputulosten määrä jäi koko HSL:n olemassaolon alhaisimmaksi. Kevään korona-aallon aikana liikennevälineissä jouduttiin ottamaan käyttöön jopa matkustusrajoituksia. Pandemiatilanne hellitti hetkeksi loppusyksystä, mutta matkustamisen ja lipunmyynnin elpyminen jäi lyhytkestoiseksi, koska liikkumiseen vaikuttavat rajoitukset ja etätyösuositukset kiristyivät uudelleen. Vuoden matkustajamäärä jäi 238 miljoonaa matkustajaan, mikä on noin 40 prosenttia vähemmän kuin pandemiaa edeltäneenä vuonna 2019.

Koko vuoden tulos oli 10,4 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Ilman valtion myöntämiä koronatuksia tilikauden tulos olisi jäänyt 76,3 miljoonaa euroa alijäämäiseksi. Vaikeasta taloustilanteesta huolimatta ei ole jouduttu karsimaan merkittävästi joukkoliikenteen tarjonnasta. Tuottavuutta on vahvistettu muun muassa säästöillä yleiskustannuksissa ja lähijuna-liikenteessä, jossa kesällä voimaan tullut sopimus VR:n kanssa toi säästöä liikennöintiin ja kalustovuokriin.

Tilikauden tuloksen muodostuminen

HSL:n toimintatuotot olivat yhteensä 733,4 milj. euroa, 70,1 milj. euroa (10,6 %) yli talousarvion (TA 663,4 milj. euroa). Toimintatuotoista 32,1 % on lipputuloja ja 53,0 % kuntaosuuksia. Lipputulojen osuus toimintatuotoista väheni 4,5 %-yksiköllä edellisvuodesta. Toimintatuotot jäivät 633 miljoonaan euron, kun niissä ei huomioida tukia ja avustuksia, kun vuonna 2019 toimintatuotot olivat 742 milj. euroa ilman tukia ja avustuksia.

Lipputulot ovat yhteensä 235,3 milj. euroa ja ne alittivat talousarvion 19,8 milj. eurolla (7,8 %). Talousarvion lipunmyyntiennuste perustui keskimäärin -35 % matkustajamäärän laskuun vuoteen 2019 verrattuna, kun toteutunut matkustajamäärien vähenemä oli 40,1 %.

Tilikauden tulos rahoituserien ja poistojen jälkeen on 10,4 milj. euroa ylijäämäinen, kun talousarviossa oli varauduttu 79,1 milj. euron alijäämäiseen tulokseen. Ilman valtion lipputulomenetyksiin saatua koronatuksia tilikauden alijäämä olisi ollut 76,3 milj. euroa.

HSL:n toimintatuotot olivat yhteensä 733,4 milj. euroa, 70,1 milj. euroa (10,6 %) yli talousarvion (TA 663,4 milj. euroa). Toimintatuotoista 32,1 % on lipputuloja ja 53,0 % kuntaosuuksia. Lipputulojen osuus toimintatuotoista väheni 4,5 %-yksiköllä edellisvuodesta. Toimintatuotot jäivät 633 miljoonaan euron, kun niissä ei huomioida tukia ja avustuksia, kun vuonna 2019 toimintatuotot olivat 742 milj. euroa ilman tukia ja avustuksia.

Lipputulot ovat yhteensä 235,3 milj. euroa ja ne alittivat talousarvion 19,8 milj. eurolla (7,8 %). Talousarvion lipunmyyntiennuste perustui keskimäärin -35 % matkustajamäärän laskuun vuoteen 2019 verrattuna, kun toteutunut matkustajamäärien vähenemä oli 40,1 %.

Kunnat maksavat HSL:n kulut kuntaosuuksina siltä osin kuin niitä ei voida kattaa lipputuloilla muilla tuloilla. Laskutetut kuntaosuudet olivat yhteensä talousarvion mukaiset 388,5 milj. euroa ja toimintakuluista niillä katettiin 55,0 %.

Tukia ja avustuksia saatiin yhteensä 100,2 milj. euroa, josta 86,7 milj. euroa oli akuutista koronatilanteesta aiheutuviin lipputulomenetyksiin myönnettyä tukea, 4,8 milj. euroa suurten kaupunkiseutujen joukkoliikennetukea, 7,1 milj. euroa ilmastoperusteisen rahoituksen MAL-sopimuksissa sidottua tukea ja 1,6 milj. euroa muita tukia ja avustuksia. Koronatilanteesta aiheutuviin lipputulomenetyksiin myönnetty tuki kattoi 59 prosenttia lipputulomenetyksistä vuonna 2021.

Muut toimintatuotot olivat yhteensä 9,4 milj. euroa ja ne koostuvat pääosin tarkastusmaksutuloista sekä liikennöitsijöiltä laskutettavista matkakorttilaitteiden ja taukotilojen vuokrista. Tarkastusmaksutuloja kertyi 3,8 milj. euroa ja niistä kirjattiin luottotappiovarauksia 1,7 milj. euroa.

Toimintakuluja toteutui yhteensä 706,0 milj. euroa, mikä jäi 18,6 milj. euroa alle talousarvion (2,6 %). Toimintakuluista 673,4 milj. euroa (95,4 %) oli palvelujen ostomenoja.

Joukkoliikenteen operointikustannukset ovat yhteensä 499,6 milj. euroa, 70,8 % HSL:n toimintakuluista. Operointikustannukset alittivat talousarvion yhteensä 15,0 milj. eurolla (2,9 %). Vuonna 2021 poltto- ja voiteluaineiden sekä muun energian hinnat nousivat merkittävästi enemmän kuin talousarviossa arvioitiin. Bussiliikenteessä palkkojen ja henkilösivukustannusten osuus liikenteenhoidon kustannuksista on noin 50 % ja poltto- ja voiteluaineiden noin 15 %. Palkkakustannuksen kasvoivat talousarvion mukaisesti 2,1 %. Polttoainekustannuksien kustannustaso nousi 19,7 %, kun talousarviossa varauduttiin 4,6 % kasvuun. Yhteensä bussiliikenteen kustannustaso nousi peräti 5,1 %, kun talousarviossa sen arvioitiin kasvavan 2,3 %. Junaliikenteen kustannukset alittivat talousarvion 10,0 milj. eurolla (11,1 %). Alitus johtuu pääosin VR:lle maksetuissa yhteiskäyttökorvauksissa sekä Pääkaupunkiseudun Junakalustoyhtiölle maksetuissa korvauksissa syntyneistä säästöistä. Junakalustoyhtiölle kertyi säästöjä erityisesti kilpailutettuun liikenteeseen siirtymiseen liittyvien varaosajärjestelyjen tuotoista sekä raskaan kunnossapidon ja huollon pienemmistä kustannuksista.

Jäsenkunnat ilmoittavat infralaskutuksensa kustannukset HSL:lle vuosittain. Kuluihin sisältyy 50 % pääoman poistoista ja koroista sekä täysimääräisesti infran hallinto- ja ylläpitokulut. Jäsenkuntien HSL:n käyttöön erillisillä sopimuksilla osoittaman joukkoliikenneinfraomaisuuden käytöstä maksettavat käyttöoikeuskorvaukset olivat yhteensä 139,2 milj. euroa ja toteutuivat talousarvion mukaisina. Lisäksi HSL hankkii ostopalveluna Leppävaarassa ja Eirassa sijaitsevien sähköbussien la-
tausinfrat 1,7 milj. euroa, jonka kustannukset ylittävät talousarvion 0,3 milj. eurolla.

Muita kuin operointi- ja infrakustannuksia toteutui yhteensä 65,4 milj. euroa ja ne alittivat talousarvion 3,9 milj. eurolla (5,6 %). Nämä kustannukset sisälsivät ulkopuolisilta hankittavia palvelujen ostoja yhteensä 32,8 milj. euroa, 4,0 milj. euroa alle talousarvion. Henkilöstökuluja toteutui yhteensä 24,9 milj. euroa, 1,0 milj. euroa yli talousarvion.

Toimintatuottojen ja kulujen erotuksena syntyvä toimintakate oli 27,4 milj. euroa ylijäämäinen.

Vuoden 2021 Investointimenot ovat yhteensä 11,7 milj. euroa ja ne alittivat talousarvion 5,6 milj. eurolla (32,4 %). Investointimenoista 1,5 milj. euroa liittyi HSLsovelluksen kehitykseen, 1,3 milj. euroa lippu- ja informaatiojärjestelmän kehityshankintoihin, 0,8 milj. euroa JORE 4.0 uudistamiseen ja 0,8 milj. euroa HSL.fi - palvelun uudistamiseen. Muihin hankkeisiin käytettiin yhteensä 7,3 milj. euroa.

HSL:n peruspääoma 31.12.2021 on 9,6 milj. euroa ja se säilyi edellisvuoden tasossa. Kun tilikauden ylijäämä, 10,4 milj. euroa, kirjataan edellisten tilikausien yli/alijäämätilille, oma pääoma on tilinpäätöksessä 17,9 milj. euroa, joka kattaa peruspääomaosuuden. Vuoden 2020 tilinpäätöksessä oma pääoma jäi alle peruspääomaosuuden.

Hallituksen jäsen Laura Rissanen on pyytänyt 22.3.2020 eroa HSL:n hallituksen jäsenen tehtävästä.

HSL:n lakisääteinen tilintarkastus on kilpailutettu vuosille 2022–2025. HSL:n tarkastuslautakunta on ollut prosessissa mukana ja hyväksynyt kokouksessaan 2.3.2022 § 13 kilpailutuksen tarjouspyynnön ja aikataulun. Palvelun hankinnasta järjestettiin Hansel Oy:n Tilintarkastuksen palvelut 2020–2025 Dynaamisen hankintajärjestelmän sisäinen kilpailutus. Dynaaminen hankintajärjestelmä (DPS eli Dynamic Purchasing System) on täysin sähköinen hankintamenettely, joka on avoin kaikille soveltuvuusehdot täyttävälle tarjoajille koko kestopensa ajan.

Tarkastuslautakunta esittää, että yhtymäkokous päättää valita tarkastuslautakunnan esittämän tarjoajan lakisääteisen tilintarkastuksen toimittajaksi vuosille 2022-2025. Tiedon valittavasta toimittajasta sisältävä liite tulee julkiseksi päätöksenteon jälkeen. Hankintapäätös on HSL:ää sitova vasta, kun hankintasopimus on allekirjoitettu.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

23.05.2022

Asia/9

Liitteet

- 1 Yhtymäkokous, kokous 24.5.2022, liite, esityslista
- 2 Yhtymäkokous, kokous 24.5.2022, liite, tilinpäätös 2021
- 3 Yhtymäkokous, kokous 24.5.2022, liite, tilintarkastuskertomus
- 4 Yhtymäkokous, kokous 24.5.2022, liite, ääniluettelo 2022
- 5 Yhtymäkokous, kokous 24.5.2022, liite, arviointikertomus 2021

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote

Helsingin seudun liikenne -
kuntayhtymä

Otteen liitteet

Esitysteksti
Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhalli-
tus

Tiedoksi

Kokousedustaja
Konserniohjaus
Oikeuspalvelut